

Nederlandsch Boschbouw-Tijdschrift

OPRICHTER Dr. J. R. BEVERSLUIS

Orgaan van de Nederlandsche Boschbouwvereniging

19e Jaargang

No. 7

Juli 1947

Oorspronkelijke Bijdragen

REDE VAN DEN VOORZITTER DER NEDERLANDSCHE BOSCHBOUW VEREENIGING

Dr H. VAN VLOTEN

uitgesproken ter opening van de algemene vergadering der vereniging
op 30 Mei 1947 te Valkenburg

Dames en Heren.

Het is voor het eerst, dat de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging in het Zuiden van de Provincie Limburg vergadert.

De reden, dat dit nog niet eerder gebeurde, moet wel in de eerste plaats te vinden zijn in het feit, dat de ligging zo excentrisch is. Het kan zijn, dat ook de uitzonderlijke gesteldheid van het terrein en de van het overige Nederland zo afwijkende bodem hebben medegewerkt, dat onze vereniging niet eerder in Zuid-Limburg heeft vergaderd.

Toch ligt juist in de afwijkende omstandigheden en zeker niet in de laatste plaats in het landschap en zijn bijzondere schoonheid een grote aantrekkelijkheid, ook voor ons bosbouwers.

Maar afgezien van de bekoring, die uitgaat van het mooie landschap met zijn zoveel rijkere flora, waarvan wij ons morgen op de excursie ten volle zullen kunnen overtuigen, is zonder twijfel het tweede doel, dat wij hebben bereikt, zeer de moeite waard. Het hout, dat aan de mijnen wordt geleverd, neemt bij onze productie een zeer belangrijke plaats in. Wij hebben hedenmiddag kunnen zien, hoe dit hout hier aankomt, wordt gekeurd en verder wordt behandeld. Wij konden het wel niet tot aan zijn uiteindelijke bestemming volgen; dit zou een te grote belemmering zijn geworden voor de zo dringend nodige productie van kolen, maar toch zijn we dankbaar, dat de directie der mijnen, welke wij hebben bezocht, haar medewerking heeft willen verlenen. Het spijt ons echter geen contact met de directie zelf te hebben gehad.

Het herstel van het bos in Nederland schrijdt langzaam voort. De verarming van ons land enerzijds, de enorm verhoogde lasten en kosten anderzijds kunnen niet anders dan belemmerend werken, al zijn wij bosbouwers door een groot enthousiasme bezielde.

Het getuigt van wijs beleid, dat de wet op de aanwasbelasting tenminste voor bosbezittingen, die onder de natuurschoonwet 1928 zijn geplaatst, de mogelijkheid openstelt, ontheffing van de invordering van den aanslag te verkrijgen. Het is te betreuren, dat landgoederen, die pas na de tweede peildatum onder de wet zijn gerangschikt, van deze regeling zijn uitgesloten.

In dit opzicht is de wet op de heffing-ineens bevredigender. De eigenaar van een bosbezit kan hier alsnog de gunstigere regeling deelachtig

worden, mits vòòr 1 Juli 1947 zijn verzoek het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen heeft bereikt.

De subsidie voor de herbebossingen is volop in werking. Zij heeft een gunstige invloed op het herstel. De uitvoering van de regeling is in goede handen, al kunnen zich hier en daar wel eens geschillen bij de berekening voordoen.

De hoge arbeidslonen, waarbij vooral met de verhoogde sociale lasten rekening moet worden gehouden, vormen een grote belemmering. Het ontwerp voor een collectief arbeidscontract, dat met de werknemers in den bosbouw zal worden afgesloten, voldoet in sociaal opzicht aan hoge eisen, maar economisch is het voor de werkgevers onaanvaardbaar, tenzij de houtprijzen worden verhoogd of, wat veel beter zoude zijn, de maximum prijzen worden afgeschafte. Over een verhoging der prijzen wordt sedert enige tijd weer overleg gepleegd. Wij mogen ons echter niet ontveinsen, dat de compensatie die in hogere houtprijzen kan worden gevonden, allèèn effect kan hebben voor degenen, die hout kunnen verkopen. Iemand, die geen kaprijp hout meer heeft, vindt bij den hogeren prijs geen baat. En *juist degene*, die geen kaprijp hout meer heeft, zal voor grote uitgaven, ook aan arbeidsloon, staan.

De hoge eisen in sociaal opzicht, zoals deze in het ontwerp van het collectieve arbeidscontract zijn vastgelegd, zullen aan den anderen kant van het sociale vraagstuk een ongunstige uitwerking hebben voor de werknemers. Het aantal arbeiders, dat in de bosbouw werk kan vinden, moet erdoor tot het uiterste worden beperkt. Wij kennen een analoog geval bij de verplichte ziekteverzekering. Grote ondernemingen werden door deze verplichting gedwongen tot keuring van het personeel, dat wordt aangenomen, over te gaan. Daarmede werden velen van het werk uitgesloten, die vroeger niettegenstaande hun lichamelijke belemmeringen en hun kans op ziek worden, werk vonden.

Geeft de Regering door fiscale tegemoetkomingen en de subsidie voor de herbebossing duidelijk blijkt, dat herstel, voortbestaan en welzijn van particuliere bosbezittingen gewenst is in het landsbelang, de natuur- en landschapsbeschermers schijnt het besef van deze wenselijkheid te ontbreken.

Wij, bosbouwers zijn ons niet slechts bewust, dat bossen en houtopstanden in belangrijke mate tot het verfraaien van het landschap bijdragen en dat hun behoud uit een oogpunt van het natuurschoon en voor de mogelijkheid van recreatie van onze steeds groeiende bevolking gewenst is, wij zelf zijn oòk natuurliefhebbers. Zeker geldt dit in de eerste plaats voor onze particuliere boscigenaren, die zich terwille van deze liefde financiële offers getroosten. Zij zijn het geweest, die de oude gemeenschapsbossen hebben gered en voor verdere achteruitgang hebben behoed. Het behoud en de verbetering van veel natuurschoon, waarvan menige Nederlander nu nog kan genieten, is geenszins te danken aan „gemeenschapsbezit”. Waartoe een dgl. bezit kan leiden, wordt gedemonstreerd door de bossen van het Staatsboschbeheer bij Vijlen, die wij morgen zullen zien. In dit geval heeft de Staat net „gemeenschapsbezit” onteigend, om verdere achteruitgang te voorkomen.

Bij al zijn enthousiasme voor natuurschoon verliest echter de bosbouwer zijn hoofddoel niet uit het oog: *de houtproductie*. Een controversie of conflict behoeft hieruit niet te ontstaan; de belangen van houtproductie en natuurschoon staan elkander *niet* in de weg. Zij kunnen naast elkaar gaan.

Wij kunnen gevoegelijk aannemen, dat ook onze tegenwoordige Regering beseft, dat Nederland aan het initiatief van *particuliere* eigenaren veel verschuldigd is. Bij de financiële maatregelen ten bate van den bosbouw zullen de overwegingen betreffende natuurschoon en recreatie naast die, betreffende den houtvoorraad, veel gewicht in de schaal hebben gelegd.

In deze situatie doet het wat vreemd aan, dat de contact-commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming op een „Veluwe-Dag” te Apeldoorn morgen 31 Mei Dr C. van Rijnsingel laat spreken over: „De Veluwe, het rechtmätig bezit der Nederlandse Volksgemeenschap”. De natuurbeschermers, die feitelijk de vruchten van den arbeid en de opofferingen van de particuliere eigenaren zo te zeggen zonder moeite in den schoot vallen, werpen zich nu niet slechts op als redders van het natuurschoon, maar eisen zogenaamd „rechtmatig” uit naam van de „Nederlandsche volksgemeenschap” het bezit van gehele landstreken. Dergelijke leuzen staan niet op den bodem der werkelijkheid. Men schiet daarmee zijn doel ver voorbij. De natuur- en landschapsbeschermers plaatsen zich daarmee tegenover den bosbouw en tegenover de bos-eigenaren, in plaats van naast hen en met hen gezamenlijk hun doeleinden na te streven.

Op de 92ste jaarvergadering van The Royal Scottish Forestry Society (28-2-1945) bracht de Earl of Mansfield o.a. naar voren, dat de belangen van den bosbouw in Schotland slechts behoorlijk konden worden gediend, „als de bosbouw als een *gelijkwaardige partner* van den landbouw werd behandeld en niet aan den staart van den landbouw zou worden meegesleept”. De gelijke moeilijkheid doet zich voor bij de internationale organisatie van land- en bosbouw. Men is het er *eigenlijk* wel over eens, dat de bosbouw naast den landbouw d.i. dus naast de F.A.O. laten wij zeggen in een F.F.P.O. (Forest and Forest Products Organisation) moet worden georganiseerd. Maar men heeft om praktische redenen van dezen principiëlen eis afstand gedaan in de hoop, dat de bosbouw binnen de F.A.O. een zelfstandige positie zal innemen.

Precies dezelfde kwestie doet zich voor bij de organisatie van den landbouw (met een hoofdletter L) in ons land. Het is niet eenvoudig, om in het kader van de Stichting van den Landbouw voor de Hoofdafdeling Bosbouw die zelfstandigheid te verzekeren, die de bosbouw nodig heeft. De reeds meer gemaakte vergelijking van een bootje op sleeptouw van een groten stomer, waarvan kapitein en stuurman van het *bos, den bosbouw en hun belangen* geen of weinig begrip hebben, geeft de gevaren juist weer. Wij hopen, dat in onze nieuwe boswet deze noodzakelijke voorwaarde voor de toekomstige ontwikkeling van den bosbouw volle waardering zal vinden en dat dienovereenkomstig ook in de wet tot instelling van een openbaar lichaam voor het Nederlandse landbouwbedrijf met de zelfstandigheid van den bosbouw rekening zal worden gehouden.

In dit licht bezien was het ontbreken van een bond van werkgevers in den bosbouw een lacune. Pas laat, doch gelukkig nog niet te laat, is de U wel bekende Nederlandse Vereniging van Boseigenaren opgericht. Deze vereniging vertoont een gezonden groei, maar ik wil niet nalaten, ook hier in onzen kring, met nadruk alle bouseigenaren, die nog geen lid werden, aan te raden, zich zo spoedig mogelijk aan te sluiten.

De Hoofdafdeling Bosbouw bij de Stichting v. d. L. is voornamelijk nog bezig met de voorbereidingen voor de nieuwe organisatie. Sedert het begin van 1947 heeft zij echter de bestrijding van bosbrand van het Ministerie van Binnenlandse Zaken overgenomen. De organisatie hiervan verkeert nog in een toestand van overgang. De bedoeling is om hierbij terug te komen tot de oude comité's van de bosbrandenweren, die de kernen zullen vormen voor de nieuwe organisatie die samenbundelend zal optreden. De uitvoering bevindt zich nog in een stadium van ontwikkeling. Maar wij mogen ons verheugen, dat de bestrijding van bosbrand nu weer in de deskundige handen van den bosbouw is gelegd.

Sedert onze vorige vergadering verloor de N.B.V. het lid den heer M. van Doornick te Olst door den dood.

Onze oud-voorzitter de heer Jager Gerlings werd helaas door een ernstige ziekte getroffen, maar is gelukkig reeds zover hersteld, dat wij onlangs een bespreking konden houden op zijn kamer op Hinkeloord. Wij betreuren het, hem vandaag nog niet hier te kunnen zien, maar hopen, dat hij op een volgende vergadering weer in ons midden zal zijn.

De Heer Staf heeft intussen zijn functie als President-Directeur der Nederlandse Heidemij neergelegd, om als Directeur-Generaal van den Landbouw te kunnen doorwerken. Voor de Nederl. Heidemaatschappij is dit zonder twijfel een groot verlies, voor de behartiging van de belangen van den bosbouw, een belangrijke winst. Wij wensden de Heer Staf succes bij zijn verdere werk.

Dames en Heren, de voorbereidingen voor onze bijeenkomst hier in Zuid-Limburg waren toevertrouwd aan onzen secretaris, den heer Memelink, en onze excursies stonden heden onder leiding van de ambtenaren van de Staatsmijnen en de Heren Die mont en van Oldeneelt tot Oldenzeel. Houtvesters bij het Staatsboschbeheer.

Morgen zullen de heren Die mont en Messerschmidt, hoofdopzichter der Nederlandse Heidemaatschappij, ons leiden. Ik wil graag nu de genoemde heren uit Uw aller naam en uit naam van de vereniging dank zeggen voor hun moeite.

Met een hartelijk woord van dank aan de directie der Staatsmijnen, die wij mochten bezoeken en den Directeur van het Staatsboschbeheer den Heer van Steyn en den Burgemeester van de gemeente Wittem voor hun welwillende medewerking, open ik de voorjaarsvergadering der N.B.V. in 1947.